

בשר ויין

בשבת

מסכת שבת ק"ח עמוד ב' - במה מענגו לשבת? בבשר שמן ובדגים גדולים.

שולחן ערוך הרב [או"ח רמ"ב/א - ב] - שני דברים נתפרשו בשבת על ידי הנביאים, והם; (1 כבוד, 2) וענג שנאמר "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד", ועיקרן מן התורה שהשבת הוא (א) בכלל מקראי קדש... ומקרא קדש פירשו... ולענגו בענג אכילה ושתיה... במה מענגו? בימי חכמי הגמרא היו מענגין בדגים גדולים ובתבשיל של תרדין שמאכלים אלו היו חשובים ענג בימיהם, וכל מקום ומקום לפי מנהגו יענגוהו במאכלים ומשקים החשובים להם ענג. ואין חיוב לאכול בשר ולשתות יין בשבת אלא לפי שמן הסתם יש לרוב בני אדם ענג באכילת בשר יותר מבשאר מאכלים ובשתיית יין יותר מבשאר משקים לכך יש להם להרבות בבשר ויין כפי יכלתם והשגת ידם

ביו"ט

מסכת פסחים דף ק"ט עמוד א'

תנו רבנן: חייב אדם לשמח בניו ובני ביתו ברגל, שנאמר "ושמחת בחגך" = במה משמחם? ביין.	תניא, רבי יהודה בן בתירא אומר: בזמן שביית המקדש קיים - אין שמחה אלא בבשר, שנאמר וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני ה' אלהיך. ועכשיו שאין בית המקדש קיים - אין שמחה אלא ביין, שנאמר "ויין ישמח לבב אנוש".	רבי יהודה אומר: אנשים בראוי להם, ונשים בראוי להן. אנשים בראוי להם - ביין, ונשים במאי? תני רב יוסף: בבבל - בבגדי צבעונין, בארץ ישראל - בבגדי פשתן מגוהצין.
---	--	--

להלכה

הרמב"ם [הלכות יום טוב וי"ז - י"ח]; "ושמחת בחגך". אף על פי שהשמחה האמורה כאן היא קרבן שלמים... יש בכלל אותה שמחה לשמוח הוא ובניו ובני ביתו כל אחד ואחד כראוי לו. כיצד? הקטנים נותן להם קליות ואגוזים ומגדנות, והנשים קונה להן בגדים ותכשיטין נאים כפי ממונו, והאנשים אוכלין בשר ושתיין יין, שאין שמחה אלא בבשר, ואין שמחה אלא ביין.	ספק הדרישה [או"ח תקכ"ט/א] - מכל מקום, אנו לא יודעין הטעם; אם מצד עצמו הוא משמח, ואם כן, גם כן עכשיו הווי שמחה בבשר, או מצד חשיבות הקרבן היה משמח, ועכשיו שאינו קרב - אין שמחה אלא ביין. הב"ח [או"ח תקכ"ט/א] - אבל עכשיו שאין בית המקדש קיים = אין עיקר שמחה אלא ביין... אבל בשר אינו עיקר שמחה, דלא אשכחן קרא דכתיב ביה שמחה בבשר שאינו של שלמים.	ספר יראים [רכ"ז] - ולא יין בלבד, אלא כל דבר שמשמח את האדם, וכל דבר שנודע ששמחה הוא לו, חייב אדם לעשות. ספר החינוך [מצוה # תפ"ח] - ועוד אמרו זכרונם לברכה שמח בכל מיני שמחה. ובכלל זה הוא אכילת הבשר ושתית היין וללבוש בגדים חדשים וחילוק פירות ומיני מתיקה לנערים ולנשים... כל זה שמחה בלבד ושמחת בחגך.
---	---	---

בשר?

קושית הב"י [או"ח תקכ"ט/א] - ויש לתמוה על הרמב"ם; למה הצריך שיאכלו בשר וישתו יין? דהא בברייתא קתני דבזמן הזה אין שמחה אלא ביין ומשמע דבין סגי בלא בשר?

- 1. ים של שלמה** [ביצה ב/ה] - פשיטא שאין שמחה אלא בבשר, דהא שמחת י"ט היא הסעודה, ולא נקרא הסעודה להיות בו לב טוב ושמחה בלא אכילת בשר! אלא שבזמן שב"ה היה קיים, היו אוכלין בשר שלמים... והיה מספיק להם שמחה זו, אפילו היו שותין מים... אבל עכשיו, שאין לנו שמחת שלמים... אין שמחה אלא ביין, וזולתה אינו יוצא ידי חובה בשמחת י"ט, ואדרבא, במה ישמח את עצמו, אם לא שישתה, וישכח רישו, לשמוח, ולבטוח בה', שיחזור אלינו, ואף בימי גלותינו, בהיותנו בארץ אויבנו, לא מאס ולא געל אותנו, להפיר בריתו, תורה ומצות מאתנו, כי תמיד הוא ה' אלהינו.
- 2. התורה תמימה** [דברים כ"ד/ד] - שאין שמחה אלא בבשר, והשלמים אינם רק אמצעי לאכול בשר קודש, אבל אין הכי נמי שאם אין בשר קודש, החיוב לאכול בשר חולין... שהבשר פועל על הגוף להתעורר לשמחה, ובזה דומה ליין שמעורר לשמחה, ... דאי לאו הכי לא הוה ליה לגמרא לומר: 'אין שמחה אלא בבשר', אלא: 'אין שמחה אלא בשלמים'... ומה שאמרו בפסחים... שעכשיו שאין בית המקדש קיים אין שמחה אלא ביין... נראה דאין הכוונה דבזמן הזה אין חיוב כלל לאכול בשר, דבוודאי לא נשתנה הטבע שאכילת בשר פועלת על התעוררות הגוף והנפש, אלא הכוונה דכיוון דהבשר לא הווי בשר קודש, ולא במקום קדוש, אינה דיה הבשר לבד לשמח את הנפש שמחה שלמה, אלא צריך עוד יין לתוספת התעוררות"
- 3. תשובת הב"ח** [או"ח תקכ"ט/א] - דממתינתין דפרק אותו ואת בנו (חולין פ"ג). בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו "אמה מכרתי לשחוט"... משום שהיו מרבין בשמחה לעשות סעודות ... אלמא דאיכא נמי שמחה בבשר אף על פי שאין שלמים... והך דערבי פסחים הכי פירושו... דאיכא תרתי שמחה; חדא שמחת הבאת שלמים לה', אידך שמחת אכילת בשר, מה שאין כן ביין דליכא אלא חדא שמחה.

בשבעות

הרמ"א [או"ח תצ"ד/ג] - ונוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות; ונ"ל הטעם שהוא כמו השני תבשילין שלוקחים בליל פסח, זכר לפסח וזכר לחגיגה, כן אוכלים מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר וצריכין להביא עמהם ב' לחם על השלחן שהוא במקום המזבח, ויש בזה זכרון לב' הלחם שהיו מקריבין ביום הבכורים.